

W związku z jakiego rodzaju czynem zabronionym mogę otrzymać kompensatę?

Kompensata przysługuje z tytułu:

umyślnego przestępstwa, które doprowadziło do śmierci ofiary;

przestępstwa, wskutek którego ofiara poniosła ciężki lub lekki uszczerbek na zdrowiu;

przestępstwa mniejszej wagi, przestępstwa większej wagi lub najcięższego przestępstwa przeciwko wolności osoby, wolności seksualnej lub integralności seksualnej.

W związku z jakiego rodzaju uszczerbkiem na zdrowiu mogę otrzymać kompensatę?

Ofiara może uzyskać kompensatę, jeżeli poniosła ciężki lub lekki uszczerbek na zdrowiu.

Czy mogę otrzymać kompensatę, jeżeli jestem krewnym lub osobą pozostającą na utrzymaniu ofiary czynu zabronionego zmarłej w następstwie jego popełnienia? Kto z krewnych lub jakie osoby pozostające na utrzymaniu ofiary czynu zabronionego mogą otrzymać kompensatę?

Jeżeli w następstwie przestępstwa z użyciem przemocy ofiara zmarła, każdej osobie, na rzecz której sąd zasądził odszkodowanie za szkody majątkowe lub zadośćuczynienie za szkody niemajątkowe wyrządzone przestępstwem z użyciem przemocy, przysługuje prawo do kompensaty.

W przypadku wypłaty kompensaty z góry, tj. przed zakończeniem postępowania karnego, prawo do kompensaty przysługuje małżonkom, dzieciom, dzieciom przysposobionym, rodzicom, rodzicom adopcyjnym i osobom pozostającym na utrzymaniu zmarłego.

Czy mogę otrzymać kompensatę, jeżeli jestem krewnym lub osobą pozostającą na utrzymaniu ofiary czynu zabronionego, która pozostała przy życiu? Kto z krewnych lub jakie osoby pozostające na utrzymaniu ofiary czynu zabronionego mogą otrzymać kompensatę w tym przypadku?

Nie. Jeśli ofiara przestępstwa z użyciem przemocy pozostała przy życiu, jest ona jedyną osobą uprawnioną do kompensaty.

Czy mogę otrzymać kompensatę, jeżeli nie jestem obywatelem państwa członkowskiego UE?

Tak, ale tylko w dwóch następujących przypadkach:

wnioskodawca posiada legalne miejsce zwykłego pobytu w Republice Litewskiej lub innym państwie członkowskim Unii Europejskiej;

możliwość taką przewidziano w umowach międzynarodowych zawartych przez Republikę Litewską.

Czy mogę dochodzić kompensaty od państwa, jeżeli w nim mieszkam lub z niego pochodzę (jest to państwo mojego zamieszkania lub obywatelstwa), nawet jeżeli czyn zabroniony został popełniony w innym państwie członkowskim UE? Czy mogę tak uczynić zamiast dochodzić kompensaty w państwie, w którym doszło do popełnienia czynu zabronionego? Jeżeli tak, na jakich warunkach?

Nie, kompensata przysługuje wyłącznie z tytułu przestępstw z użyciem przemocy popełnionych w Republice Litewskiej.

Czy aby móc dochodzić kompensaty, muszę zawiadomić policję o popełnieniu przestępstwa?

Tak. Aby wnioskodawca mógł złożyć wniosek o kompensatę, właściwy organ musi uprzednio wsząć postępowanie przygotowawcze.

Czy muszę czekać na zakończenie dochodzenia policyjnego lub postępowania karnego, zanim wystąpię o kompensatę?

Nie, wnioskodawca może wystąpić o wypłatę zaliczki na poczet kompensaty w toku postępowania przygotowawczego.

Czy muszę dochodzić najpierw odszkodowania od sprawcy – jeżeli został zidentyfikowany?

Tak. Jeżeli wnioskodawca ubiega się o kompensatę w ramach standardowej procedury, konieczne jest, by sąd wydał uprzednio orzeczenie zasądzające na jego rzecz odszkodowanie za szkodę majątkową lub zadośćuczynienie za krzywdę. Jeżeli wnioskodawca ubiega się o zaliczkę na poczet kompensaty, musi przedstawić decyzję lub postanowienie potwierdzające uzyskany status powoda cywilnego.

Jeżeli sprawca nie został zidentyfikowany lub skazany, czy jestem nadal uprawniony do otrzymania kompensaty? Jeżeli tak, jakie dowody powinienem przedstawić na potwierdzenie mojego roszczenia?

Tak. W takich przypadkach należy przedstawić:

kopię dokumentu tożsamości;

decyzję lub postanowienie potwierdzające uzyskany przez wnioskodawcę status powoda cywilnego;

dokumenty potwierdzające wysokość ewentualnych szkód majątkowych;

dokumenty potwierdzające fakt zawarcia związku małżeńskiego ze zmarłym, więź rodzinną ze zmarłym lub pozostawanie na utrzymaniu zmarłego, jeżeli o kompensatę występują jego krewni.

Czy istnieje termin do wniesienia wniosku o kompensatę?

Wniosek o kompensatę należy złożyć nie później niż w terminie 10 lat od dnia wydania wyroku sądu zasądzającego odszkodowanie za szkody wyrządzone przestępstwem z użyciem przemocy. Jeżeli wnioskodawca uchybi temu terminowi z uzasadnionych powodów, termin ten może zostać przedłużony.

Nie przewidziano terminu składania wniosków o wypłatę zaliczki na poczet kompensaty.

Jakie straty i wydatki zostaną pokryte przez kompensatę?

Czy kompensata pokryje na przykład:

a) w przypadku ofiary czynu zabronionego:

– **szkoda majątkowa (niedotycząca kondycji psychicznej):**

koszty związane z leczeniem (leczenie ambulatoryjne i szpitalne, rehabilitacja): **Tak**

dotychczasowe potrzeby lub koszty wynikające z uszczerbku na zdrowiu (tj. opieka i pomoc, tymczasowe i stałe leczenie, długotrwała fizjoterapia, dostosowanie miejsca zamieszkania, specjalne wyposażenie itp.): **Tak**

trwały uszczerbek na zdrowiu (np. kalectwo i inna trwała niepełnosprawność)

utrata zarobków w trakcie leczenia oraz po jego zakończeniu (w tym utracone zarobki i utrata zdolności do pracy zarobkowej lub obniżenie standardu życia itp.): **Tak**

utracone możliwości: **Nie**

koszty postępowania sądowego związanego ze zdarzeniem, które spowodowało szkodę (takie jak koszty obsługi prawnej, koszty sądowe): **Tak**

kompensata z tytułu kradzieży lub zniszczenia rzeczy osobistych: **Nie**

inne: **inne szkody majątkowe wyrządzone przestępstwem z użyciem przemocy, które zostały stwierdzone przez sąd**

– **szkoda niemajątkowa (krzywda):**

ból i cierpienie ofiary: **Tak**

b) w przypadku osób uprawnionych lub krewnych ofiary:

– **szkoda majątkowa (niedotycząca kondycji psychicznej):**

koszty pogrzebu: **Tak**

koszty leczenia (np. terapia dla członka rodziny, leczenie ambulatoryjne i szpitalne, rehabilitacja): **Tak, ale wyłącznie wówczas, gdy przestępstwo z użyciem przemocy spowodowało śmierć ofiary**

utrata środków utrzymania lub utracone możliwości: **Tak, ale wyłącznie wówczas, gdy przestępstwo z użyciem przemocy spowodowało śmierć ofiary**

– **szkoda niemajątkowa (krzywda):**

ból i cierpienie członków rodziny lub osób uprawnionych/kompensata dla osób pozostających przy życiu po śmierci ofiary: **Tak, ale wyłącznie wówczas, gdy przestępstwo z użyciem przemocy spowodowało śmierć ofiary**

Czy kompensata zostanie wypłacona jednorazowo czy będzie wypłacana w miesięcznych ratach?

Kompensatę wypłaca się zazwyczaj jednorazowo w całości. W wyjątkowych przypadkach organ może wypłacać kompensatę w ratach, jednak nie dłużej niż przez rok od dnia wydania decyzji o przyznaniu kompensaty za szkody wyrządzone przestępstwem z użyciem przemocy.

W jaki sposób moje zachowanie w związku z czynem zabronionym, moja karalność lub brak mojej współpracy w toku postępowania o kompensatę wpływają na otrzymanie kompensaty lub jej wysokość?

Wyżej wymienione okoliczności organ uwzględni jedynie wówczas, gdy rozpatruje wniosek o przyznanie zaliczki na poczet kompensaty. Kompensaty nie wypłaca się, jeżeli:

wnioskodawca jest ścigany za przestępstwo z użyciem przemocy bądź w czasie, w którym popełniono przestępstwo z użyciem przemocy, był skazany za przestępstwo z użyciem przemocy, przy czym skazanie nie uległo jeszcze zatartiu;

sąd zastosował wobec wnioskodawcy środek zabezpieczający zgodnie z litewską ustawą o zapobieganiu przestępczości zorganizowanej (Lietuvos Respublikos organizuoto nusikalstamumo užkardymo įstatymas);

wnioskodawca nadużywa prawa do zaliczki na poczet kompensaty za szkody wyrządzone przestępstwem z użyciem przemocy.

W jaki sposób moja sytuacja finansowa może wpłynąć na szansę otrzymania przeze mnie kompensaty lub wysokość kwoty?

Sytuacja finansowa wnioskodawcy nie wpływa na przysługujące mu prawo do kompensaty.

Czy istnieją jeszcze inne kryteria, które mogłyby wpłynąć na szansę otrzymania przeze mnie kompensaty lub wysokość kwoty?

Nie.

W jaki sposób zostanie obliczona kompensata?

Wysokość kompensaty oblicza się na podstawie kwoty zasądzonej przez sąd, jednak nie może ona przekroczyć maksymalnych kwot określonych poniżej.

Wysokość kompensaty wypłacanej z góry oblicza się na podstawie dokumentów przedstawionych przez wnioskodawcę w celu wykazania poniesionej szkody majątkowej.

Czy istnieje kwota minimalna/maksymalna kompensaty?

W przypadku zabójstwa maksymalna wysokość kompensaty za szkodę majątkową wynosi 3800 euro, zaś maksymalna wysokość kompensaty za szkodę niemajątkową wynosi 4560 euro.

W przypadku ciężkiego uszczerbku na zdrowiu maksymalna wysokość kompensaty za szkodę majątkową wynosi 3040 euro, zaś maksymalna wysokość kompensaty za szkodę niemajątkową wynosi 3800 euro.

W przypadku innych przestępstw z użyciem przemocy maksymalna wysokość kompensaty za szkodę majątkową wynosi 2280 euro, zaś maksymalna wysokość kompensaty za szkodę niemajątkową wynosi 3040 euro.

W przypadku wypłaty zaliczki na poczet kompensaty za szkody wyrządzone przestępstwem z użyciem przemocy maksymalne kwoty zaliczki nie mogą przekroczyć połowy powyższych kwot.

Czy oczekuje się ode mnie podania we wniosku o kompensatę określonej kwoty? Jeżeli tak, czy dostanę instrukcje dotyczące sposobu jej obliczenia lub innych kwestii?

Tak, wnioskodawca powinien wskazać wnioskowaną kwotę kompensaty, którą powinien obliczyć na podstawie kwoty zasądzonej orzeczeniem sądu lub wskazanej w pozwie cywilnym.

Czy kompensata wypłacana przez właściwy organ zostanie pomniejszona o odszkodowanie, które otrzymam z tytułu poniesienia szkody z innych źródeł (od pracodawcy lub z prywatnego systemu ubezpieczeń)?

Tak. Kwoty otrzymane przez wnioskodawcę z tytułu odszkodowania z innych źródeł zostaną odliczone od kwoty kompensaty.

Czy mogę otrzymać zaliczkę na poczet kompensaty? Jeżeli tak, na jakich warunkach?

Tak, organ może wypłacić zaliczkę na poczet kompensaty za szkody wyrządzone przestępstwem z użyciem przemocy, jeżeli:

postępowanie karne w przedmiocie przestępstwa z użyciem przemocy jest w toku, przy czym wnioskodawca uzyskał w tym postępowaniu status powoda cywilnego;

sąd wydał orzeczenie stwierdzające popełnienie przestępstwa z użyciem przemocy, lecz wnioskodawca nie wytoczył powództwa o odszkodowanie za szkody wyrządzone tym przestępstwem bądź sąd pozostawił to powództwo bez rozpoznania;

sprawca przestępstwa z użyciem przemocy nie podlega odpowiedzialności karnej z uwagi na swój wiek lub posiadany immunitet międzynarodowy bądź sprawca nie żyje.

Czy po wydaniu przez organ rozstrzygnięcia w sprawie kompensaty mogę otrzymać kompensatę uzupełniającą lub dodatkową (ze względu na zmianę okoliczności lub pogorszenie stanu zdrowia itp.)?

Nie, nie przewidziano takiej możliwości.

Jakie dokumenty należy załączyć do wniosku o kompensatę?

Ubiegając się o kompensatę w ramach standardowej procedury, należy dołączyć do wniosku następujące dokumenty:

kopię dokumentu tożsamości;

odpis prawomocnego wyroku sądu zasądzającego odszkodowanie za szkodę majątkową lub zadośćuczynienie za szkodę niemajątkową wyrządzoną przestępstwem z użyciem przemocy;

oświadczenie komornika sądowego potwierdzające brak możliwości wyegzekwowania odszkodowania/zadośćuczynienia od sprawcy, z wyjątkiem przypadków, w których osoba odpowiedzialna za wyrządzone szkody nie żyje.

Ubiegając się o zaliczkę na poczet kompensaty, należy dołączyć do wniosku następujące dokumenty:

kopię dokumentu tożsamości;

dokumenty potwierdzające wysokość szkód majątkowych;

postanowienie lub decyzję potwierdzające uzyskany przez wnioskodawcę status powoda cywilnego lub prawomocny wyrok sądu stwierdzający, że popełniono przestępstwo z użyciem przemocy, bądź postanowienie o charakterze proceduralnym potwierdzające niedopuszczalność postępowania karnego ze względu na wiek sprawcy, posiadany przez niego immunitet międzynarodowy lub śmierć sprawcy; dokumenty potwierdzające fakt zawarcia związku małżeńskiego ze zmarłym, więź rodzinną ze zmarłym lub pozostawanie na utrzymaniu zmarłego, jeżeli o kompensatę występują jego bliscy krewni lub osoby pozostające na jego utrzymaniu.

Czy istnieją opłaty administracyjne lub inne należności, które należy uiścić w chwili wniesienia wniosku oraz w trakcie jego rozpatrywania?

Nie, nie trzeba uiścić żadnych opłat z tytułu przyjęcia i rozpatrzenia wniosku.

Jaki organ wydaje rozstrzygnięcia dotyczące wniosków o kompensatę (w sprawach krajowych)?

Wnioski o kompensatę rozpatruje Ministerstwo Sprawiedliwości Republiki Litewskiej.

Na jaki adres należy wysłać wniosek (w sprawach krajowych)?

Wniosek należy wysłać do Ministerstwa Sprawiedliwości Republiki Litewskiej (Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius, Litwa; e-mail: rastine@tm.lt).

Czy muszę być obecny w trakcie postępowania lub w czasie rozpatrywania mojego wniosku?

Nie.

Jak długo będę musiał czekać (w przybliżeniu) na wydanie decyzji dotyczącej kompensaty przez dany organ?

Ministerstwo Sprawiedliwości Republiki Litewskiej wyda decyzję w terminie miesiąca od dnia otrzymania wniosku i wszystkich niezbędnych dokumentów.

Jeżeli nie zgadzam się z rozstrzygnięciem organu, w jaki sposób mogę je zaskarżyć?

Decyzje wydane przez Ministerstwo Sprawiedliwości Republiki Litewskiej można zaskarżyć do litewskiej Naczelnej Komisji ds. Sporów Administracyjnych (Lietuvos administracinį ginčų komisija) lub do Okręgowego Sądu Administracyjnego w Wilnie (Vilniaus apygardos administracinis teismas) w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji.

Gdzie mogę pobrać niezbędne formularze i uzyskać pozostałe informacje dotyczące wnoszenia wniosku o kompensatę?

Można je uzyskać w Ministerstwie Sprawiedliwości Republiki Litewskiej lub od służb ds. pomocy prawnej gwarantowanej przez państwo (Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba) oraz na wymienionych poniżej stronach internetowych (zob. informacje poniżej).

Czy istnieje specjalny numer telefonu, pod który mógłbym zadzwonić, lub strona internetowa, z którą mógłbym się zapoznać?

<https://vgtpt.lrv.lt/en/>

Czy w trakcie sporządzania wniosku o kompensatę mogę otrzymać pomoc prawną (pomoc ze strony prawnika)?

Tak, wnioskodawca może się zwrócić o przedśadową pomoc prawną do organu wykonawczego gminy, w której znajduje się jego oficjalnie zgłoszone miejsce zamieszkania, lub do służb ds. pomocy prawnej gwarantowanej przez państwo.

Czy istnieją organizacje wspierające ofiary czynów zabronionych, które mogłyby mi pomóc w dochodzeniu kompensaty?

Litewskie Stowarzyszenie Wspierające Ofiary Przestępstw (Lietuvos nusikaltimų aukų rėmimo asociacija) (Valakupių g. 5, LT-10101 Vilnius, Litwa); Caritas Litwa (Lietuvos Caritas, <http://www.caritas.lt>, Papilio g. 5, LT-44275 Kaunas, Litwa).

Ostatnia aktualizacja: 22/10/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.